

tref. 104, och på Mikaelidagen 63 eller 43.

Förf:s psalmvalsförslag ge otvivelaktigt anledning till diskussion och det torde bli tillfälle att senare upptaga åtskilliga detaljfrågor till när-

mare granskning. I den angelägna och viktiga fråga, som högmässans psalmval utgör, är emellertid varje ärligt försök, värt att omsorgsfullt prövas och undersökas. Otvivelaktigt äro förf. därför värda tack för sin möda.

Arthur Adell.

Ny homiletisk litteratur.

Tord och Ake V. Ström: I ordets ljus. S. K. D. hft. 8:50, inb. 11:50.

Epistelpostilla. Utgiven av Axel Malmberg. S. K. D. hft. 9:50, inb. 12:50.

Gösta Nelson: Tio skriftetal. Gleerup 3:50.

En modern andaktsbok med många och stora förtjänster är Tord och Ake V. Ströms »I ordets ljus», en samling betraktelser för kyrkoårets söckendagar över ord ur evangeliebokens texter. (Av dess 403 betraktelser ha 263 T. Ström och 140 A. V. Ström till författare.) Boken är enligt författarnas förord »mindre avsedd för dem som 'tryggt gå trampad stig' än för de många som 'dröja på steget'.» Därför ha också författarna flerstädes givit framställningen en undervisande karaktär. Detta är utan tvivel en stor förtjänst. Då boken ansluter sig till kyrkoåret, har den också tvingats ur den ensidighet, som betraktelseböcker emellanåt lida av. Här gives nu »en skön och nyttig undervisning» om ord, dop, bikt, nattvard, kyrka, ämbete, predikan, gudstjänst, kyrkogång osv. Särskilt synas anmälaren betraktelserna över kyrkan vara värdefulla. (Se ex.-vis sid. 225, 226 och 389 av A. Ström.) Här är nu ett försök att göra den moderna exegetikens forskningsresultat fruktbarande för församlinglivet. Men icke minst möda sig författarna att

tränga in i nutidsmänniskans vardagsproblem och där skänka henne ljus och ledning. Själva boktiteln, »I ordets ljus», anger intentionen att låta allt i människolivet bli belyst av ordet, äktenskap, hem, samhällsliv osv. Här komma ofta de varma och inträngande tonfallen från Tord Ström. De särskilda problem och svårigheter, som den innevarande krigs- och nödtiden föranleder, äro flitigt behandlade. Författarna ha en särskild gåva att tala enkelt och rakt på sak. Utan tvivel har deras bok, burens som den är också av ett starkt själavårdande intresse, möjlighet att bli många människor till hjälp. Ännu värdefullare skulle denna andaktsbok enligt anmälarens uppfattning varit, om den även velat undervisa om nådens ordning och därvid givit en mera genomförd framställning om rättfärdiggörelsen genom tro. I detta avseende finnas en del oklarheter. (Ett exempel: »Därför, så snart en människa mottar kristendomen i tro och övertygelse, så känner hon sig frälst och omvänd.» sid. 198.) Det flitiga hänvisandet till nådemedlen reparerar dock i någon mån den bristande undervisningen i detta stycke. Slutligen må som en förtjänst också framhållas den kunnighet och omsorg, med vilken inledande och avslutande psalmversar valts till betraktelserna.

En annan bok, som ansluter sig till vår nya evangeliebok, är Axel Malm-

bergs Epistelpostilla. Revisionen av evangelieboken var ju främst en revision av epistelserien. Då under innevarande kyrkoår texterna i denna serie även brukas som predikotexter, kan naturligt nog en epistelpostilla påräkna ett särskilt intresse. Ej mindre än 44 olika författare ha fått lämna bidrag till denna predikosamling. Alla den svenska kyrkans stift (utom Visby) äro representerade. Främst kommer Lunds stift med 10 predikanter, därefter Stockholms med 6 och Växjö med 5. Vilken »urvalsprincip» utgivaren härvidlag följt låter sig ej konstateras, endast att utgivaren icke följt någon *snäv* princip. Här finnas predikningar med stark schartauansk prägel och koncentrerat bibliskt innehåll, och här finnas predikningar, speciellt en och annan från Mellan-Sverige, mera i föredragsstil med energisk vilja att få fatt på »nutidsmänniskan». De många bidragen från vitt skilda håll i vår kyrka göra att postillan ger ett intressant tvärsnitt av svensk predikan av i dag. Det vill synas, som om det från våra universitet utginge en kraftström, som verkar inspirerande och förnyande även på svensk predikan. Må det vara anmälnare tillåtet att med särskild tacksamhet omnämna professor A. Nygrens predikan »Uppståndelsens barn» liksom teol. doktor Kjell Barnekows predikningar. Men även som helhet bjuder denna postilla på omsorgsfullt utarbetad, av djupt allvar buren förkunnelse.

En utomordentligt intressant och värdefull bok är Gösta Nelsons Tio skriftetal. Den är naturligtvis äkta »väst-svensk», starkt traditionsbunden, även vad formen beträffar — »fördömelsevårdhet», »förtappelsenöd», »misströstighet» förekomma i dess ordregister. Dispositionen av talen är kristallklar, användningen av binde-

nyckeln utan undantag regelbunden och appliceringen av ordet på sovan- de, uppväckta och benådade med aldrig svikande konsekvens genomförd. Men trots detta starkt traditionsbundna och typiskt västsvenska eller kanske rättare tack vare detta är boken starkt aktuell och bjuder den på en enastående realistisk förkunnelse. Den är väckande genom sin klara avgränsning av de sovande, de som icke känna sin »förtappelsenöd», aldrig plågas av otro, icke ha något begär efter Frälsaren. Den är ljuvligt trossande genom att för den uppväckte, som icke kan tro, visa hur Andens verk redan är å färde i detta själabekymmer och hur han skall få hjälp i nattvarden, om han nöjer sig med att vara en ogudaktig, som Gud av nåd gör rättfärdig för Kristi skull. Den är fostrande genom att för den benådade ständigt framhålla, att hjärtats inneboende ondska ständigt på nytt behöver bestraffas, och att hjärtats vidhängsna otro ständigt på nytt behöver bli övervunnen av tron på Jesu försoning. »Det är ingen del av syndafördärvet, som gör sig mera påmind än den envisa, plågsamma otro.» Boken är värd att läsas och studeras vida omkring i vår kyrka. Skall nattvardslivet i vår kyrka förnyas, torde det vara angeläget icke blott med tätare utlysta nattvardsgångar utan också med en förnyelse av skriftetalet, som nog måste ha fler egenskaper än det i handboken föreskrivna — att vara kort. Det torde icke i längden gå med skriftetal, gestaltade som välvilliga, ibland nästan trugande inbjudningar. Det torde vara nödvändigt att skriftetalen bli skriftetal. Men då blir det också nödvändigt att med ny klarhet predika evangelium. Den, som kämpar med frågan om skriftetalets förnyelse, bör icke underlåta att läsa

Nelsons skriftetal. Men boken har säkert mycket att giva både åt den som i övrigt skall handhava predikan och själavård och den som själv behöver själavård.

Eric Nilsson.

För orgel:

Patrik Vretblad: Preludium och Fuga för orgel, op. 81. C. Gehrman's Musikförlag, Sthlm. Kr. 3:—.

Gösta Lundborg: Preludium och fuga e-moll för orgel. Gehrman's förlag. Kr. 3:—.

Lennart Sundman: Passacaglia för orgel. V. Norbergs förlag. Kr. 1: 50.

J. H. Roman: Sinfonia da chiesa g-moll. För orgel bearbetad av Patrik Vretblad, op. 46 b. C. Gehrman's förl. Kr. 3:—.

Det är ingalunda lätt att ur gömmorna taga fram en fyrtioårig komposition, bättra på den och utgiva den, utan att dess verkliga ålder

märks. Vretblad har gått bet på den uppgiften, liksom de flesta skullegöra, och hans som op. 81 utgivna verk kan inte göra anspråk på större intresse. Gösta Lundborgs opus är då betydligt mera vägande; upphovsmannen är ju redan sedan länge känd för att äga både fantasi och kunnighet. Trots detta skulle man gärna sett att denna orgelkomposition burit ett nyare ansikte, d. v. s. haft mera av rytmisk pregnans och kärvare melodilinjer och samklanger. Passacaglian av L. Sundman får väl närmast betraktas som ett studiearbete, men är visst icke utan intressanta drag.

Vretblads gamla intresse för fader Roman håller i sig och nu har han bearbetat ännu en sinfonia da chiesa för orgel. Det är alltid värdefullt att Roman-kompositioner offentliggöras, men här kan man icke värja sig för en önskan att hellre ha fått se sinfonian i originalgestalt. I orgelsättningen märkas icke så få spår av transkriptionsnackdelarna. *Rqu.*

Laurentius Petri Sällskapet.

Sällskapet's styrelse sammanträdde i Växjö den 3 februari 1943 och be-

slöt därvid att under våren ombesörja utgivandet av tre skrifter i den